

Historia Gdeszyna

Monografia parafii rzymskokatolickiej
Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny
w Gdeszynie

-1531-; 15.09.1921-2017

(praca w trakcie opracowywania)

Renata Kulik, Henryk Kulik

Parafia na przestrzeni dziejów

1. Wstęp

Przed utworzeniem parafii w Gdeszynie mieszkańcy Gdeszyna i okolic należeli do parafii rzymskokatolickiej w Grabowcu. Następnie został utworzony kościół filialny w Gdeszynie należący do tej parafii. Proces organizacyjny zakończył się utworzeniem parafii w Gdeszynie.

2. Parafia w Gdeszynie, -1531-

2.1. Parafia w Gdeszynie w XVI wieku

W 1531 roku do parafii Gdeszyn (leżącej w granicach powiatu grabowieckiego) należały następujące miejscowości: Gdeszyn (w oryginale: Gdeszin; płacącej podatek za 2 łany pola), ... (w oryginale: Oburkow; ¼ łana)¹.

3. Kościół filialny Matki Boskiej Różańcowej w Gdeszynie parafii rzymskokatolickiej św. Mikołaja w Grabowcu

3.1. Przygotowania do otwarcia kościoła w Gdeszynie należącego do parafii grabowieckiej

W latach 1918-1922 wyświęcono na kościoły wiele cerkwi unickich m.in. w Gdeszynie, która została wybudowana w 1899 roku².

17 sierpnia 1918 roku mieszkańcy miejscowości gminy Mołodiatycze (powiatu hrubieszowskiego): Gdeszyn, Dobromierzyce, Peresołowice, Zaborce, Ostrówek – za zgodą proboszcza parafii Grabowiec – poprosili biskupa diecezji lubelskiej Mariana Leona Fulmana o konsekrację byłego kościoła grecko-katolickiego w Gdeszynie. List podpisało 53 mieszkańców (w tym 26 niepiśmiennych) oraz właściciel Peresołowic Wojciech Łobaczewski. Wójt gminy Mołodiatycze Józef Poninkiewicz poświadczył prawdziwość podpisów³.

30 grudnia 1918 roku, w liście do biskupa, proboszcz parafii rzymskokatolickiej w Grabowcu ks. Julian Kiliński popiera wniosek mieszkańców Gdeszyna i okolic. Uważa otwarcie kościoła w Gdeszynie za słuszne, m.in. ze względu na znaczną odległość od kościoła parafialnego tylko parafianie w sile wieku mogli uczestniczyć w obrzędach religijnych oraz łatwiejsze byłoby także przygotowanie dzieci do I Komunii Świętej⁴.

31 stycznia 1919 roku biskup Marian Leon Fulman polecił administratorowi parafii w Grabowcu poświęcić cerkiew w Gdeszynie oraz przyjąć ją pod swoją opiekę i zarząd a także w miarę możliwości odprawiać tam nabożeństwa⁵.

Do otwarcia cerkwi w tym czasie nie doszło ze względu na brak kluczy do ołtarza/cerkwi, które posiadało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie. 14 maja 1919 roku mieszkańcy Gdeszyna i okolic poprosili biskupa diecezji lubelskiej o sprowadzenie kluczy. Kuria biskupia zwróciła się do MWRiOP w Warszawie o wydanie kluczy, które po pewnym czasie dotarły do Gdeszyna⁶.

¹ Jabłonowski R1, s. 250-251.

² Pelica KPL, s. 231, 278.

³ IWL 1925, s. 227-228.

⁴ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a1, k. 1.

⁵ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 4.

⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 5.

⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 6-7.

3.2. Otwarcie kaplicy publicznej/kościół filialnego w Gdeszynie parafii św. Mikołaja w Grabowcu

Przy otwarciu cerkwi, 22 czerwca 1919 roku, byli obecni Stefan Szypulski – sierżant obwodu pięciu posterunków policji komunalnej powiatu hrubieszowskiego (delegat ze strony administracyjnej), ks. Julian Kiliński – administrator parafii Grabowiec (delegat ze strony władz duchownych) oraz Michał Prokop – wójt gminy Mołodiatycze i Jan Ciszewski – wójt gminy Grabowiec. Przedmioty cerkiewne były usunięte z cerkwi i znajdowały się w komórcie przy strychu i na strychu. Cerkiew składała się z części właściwej, zakrystii i kruchty⁷.

22 czerwca 1919 roku administrator parafii Grabowiec, ks. Julian Kiliński, poświęcił cerkiew w Gdeszynie i oddał do użytku wszystkim katolików⁸.

W 1919 roku kościół w Gdeszynie (podobnie jak w Miączynie, przy czym kościół w Horyszowie Polskim był kościołem filialnym parafii Grabowiec) był kaplicą publiczną należącą do parafii Grabowiec⁹.

15 marca 1921 roku gospodarze katolicy wsi i kolonii Gdeszyn; wsi i folwarku Zaborce; wsi, kolonii i folwarku Dobromierzyce oraz folwarku Ostrówek uchwalili dawać po 1kg zboża na utrzymanie księdza w Gdeszynie – do czasu ustalenia z księdzem innych „datków”. Uchwałę podpisał administrator dóbr Mołodiatycze Wiktor Kisiel oraz gospodarze Paweł Jasiński, Stanisław Żuk, Józef Malarz, Michał Szpak, Szymon Tokarz, Ignacy Czerwień, Adam Mazur, Szymon Pilipiuk, Józef Soroka, Kazimierz Sztajber, Józef Wilczek, Tomasz Prociuk, Józef Radkowski. W oparciu o tę uchwałę 20 kwietnia 1921 roku zarząd kościelny w Gdeszynie prosił biskupa o delegowanie księdza¹⁰.

Wikariusz generalny kurii lubelskiej ks. Władysław Kogłarski poprosił dziekana hrubieszowskiego i ks. proboszcza grabowieckiego o opinię w sprawie utworzenia parafii w Gdeszynie. 19 maja 1921 roku ks. dziekan hrubieszowski Melchior Juściński wraz z ks. proboszczem grabowieckim Julinem Kilińskim uznali, że utworzenie parafii w Gdeszynie „jest rzeczą konieczną”¹¹.

Ponadto ks. Julian Kiliński podał kurii diecezjalnej lubelskiej następujące dane dotyczące ilości „dusz” w poszczególnych miejscowościach a mianowicie Gdeszyn – 265 dusz, kolonia Gdeszyn – 334, folwark i kolonia Dobromierzyce – 118, wieś i folwark Zaborce – 201, folwark Ostrówek - 105¹².

4. Parafia rzymskokatolicka Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gdeszynie na przestrzeni dziejów

4.1. Opis dziejów parafii Matki Boskiej Różańcowej w Gdeszynie

15 września 1921 roku biskup lubelski Marian Leon Fulman deleguje ks. Antoniego Białowąsa do zorganizowania parafii w Gdeszynie i czyni go administratorem kościoła filialnego w Gdeszynie i powierzył mu opiekę duszpasterską nad mieszkańcami wsi i kolonii Gdeszyn, folwarku i kolonii Dobromierzyce, wsi i folwarku Zaborce, folwarku Ostrówek. W decyzji tej (nr 2559) biskup upoważnia ks. do prowadzenia ksiąg aktów stanu cywilnego w Gdeszynie oraz informuje, że erekcja parafii nastąpi później¹³.

Data – 15 września 1921 roku – uważana jest za datę erygowana przez biskupa

⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 9.

⁸ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 8.

⁹ Spis DL 1919, s. 30-32.

¹⁰ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 10-11.

¹¹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 15-16.

¹² AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 18.

¹³ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 19.

lubelskiego Mariana Leona Fulmana parafii Gdeszyn. Parafia powstała głównie z części parafii Grabowiec (Gdeszyn, Zaborce, Dobromierzyce) a także parafii Dub - ? - (Ostrówek). Parafia wchodziła w skład dekanatu hrubieszowskiego.

Pieczęć 1 – Rok 1927. Odcisk pieczęci urzędowej parafii Gdeszyn.

6 lutego **1922** roku ks. proboszcz parafii Gdeszyn Antoni Białowas prosi kurię o przyłączenie do parafii Gdeszyn Kolonii Horyszów Ruski i Horyszów Ruski (a wyłączenie ich z parafii Zawalów)¹⁴.

3 marca 1922 roku Kapituła Katedralna Lubelska wystawiła pozytywną opinię na odeszłą biskupa, z dnia 22 grudnia 1921 roku, na odłączenie wsi i kolonii Peresołowice od parafii Werbkowice i przyłączenie ich do nowotworzącej się parafii w Gdeszynie¹⁵.

Prośbę do biskupa o przyłączenie do Gdeszyna napisało 7 rodzin z kolonii Peresołowice i 3 rodziny ze wsi Peresołowice (łącznie 64 osoby), rodzin zamieszkałych bliżej Gdeszyna. Pozostali kolonialisci około 22 rodzin nie chcieli zmiany parafii¹⁶.

13 marca 1922 roku wieś i kolonia Peresołowice, decyzja nr 904, zostały przyłączone do parafii Gdeszyn. 13 kwietnia **1923** roku, decyzja nr 898, została erygowana parafia Sahryń, do której weszły miejscowości dawnej należące do parafii Werbkowice, a w szczególności Peresołowice. 7 sierpnia 1923 roku, decyzją nr 1961, została przywrócona parafia Werbkowice, do której Peresołowice zostały włączone¹⁷.

W dniach 6-7 czerwca **1924** roku odbyła się „wiosenna” wizytacja kanoniczna parafii Zawalów przeprowadzona przez sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego, podczas której pół godziny przeznaczono na pobyt w Gdeszynie¹⁸.

7 czerwca 1924 roku parafianie informują biskupa, że plebania prawie wykończona i przystępują do budowy stodoły. Proszą także o nowego plebana, gdyż ks. Jan Żółtowski jest chory¹⁹.

17 września 1924 roku właściciel majątku Zaborce Władysław Horodyński prosi biskupa o przyłączenie do parafii Trzeszczany majątku Zaborce i folwarku Ostrówek – tak jak było przed wojną, gdyż kościół w Gdeszynie jest mały. Biskup nie zgadza się i wyraża opinię, że prawdopodobnie Gdeszyn dalej będzie ośrodkiem parafialnym w połączeniu z Horyszowem Ruskim jako filią²⁰.

Wg stanu na 1 stycznia **1925** roku parafia Gdeszyn należała do dekanatu

¹⁴ AAL AKDL, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Świdnikach, sygn. 61/IVb/112, k. 13-16.

¹⁵ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 25.

¹⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 21, 23, 27-28.

¹⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 43.

¹⁸ GH 1924, Nr 147, s. 4.

¹⁹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 32.

²⁰ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 35,44.

hrubieszowskiego diecezji lubelskiej²¹.

19 marca **1927** roku ks. Franciszek B. Sokół - administrator parafii Gdeszyn – prosi kurię o zmianę nazwy kościoła na Wniebowzięcia Najświętszej Panny Marii. Dotychczasową nazwę Matki Boskiej Różańcowej nosi kilka parafii (np. Zawalów). Święto parafialne przypada zatem w kilku parafiach i jest problem np. ze spowiedzią. Ponadto nie przypada w dobrej porze dla rolników. Ponadto święto WNMP przypadałoby w rocznicę wyświęcenia kościoła w Gdeszynie oraz w ołtarzu głównym znajduje się obraz Wniebowzięcia Matki Boskiej²².

4.2. Opis dziejów parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gdeszynie

28 marca **1927** roku ks. administrator parafii w Gdeszynie uzyskuje zgodę kurii na zmianę tytułu kościoła na Wniebowzięcia Najświętszej Panny Marii²³.

W **1928** roku parafia należała do dekanatu hrubieszowskiego diecezji lubelskiej i liczyła 1295 parafian²⁴.

W **1932** roku parafia Gdeszyn należała do dekanatu hrubieszowskiego diecezji lubelskiej i liczyła 1300 parafian²⁵.

W listopadzie **1933** roku reprezentacja Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Gdeszynie wzięła udział w kursie dla zarządów SMP w Uchaniach²⁶.

W 1933 roku w Gdeszynie powstało Katolickie Stowarzyszenie Polek²⁷.

Powiatowa Komisja Przysposobienia Rolniczego w Hrubieszowie zorganizowała, 3 marca 1934 roku, w budynku szkoły w Grabowcu rejonowy kurs przedkonkursowy dla wszystkich stowarzyszeń prowadzących przysposobienie rolnicze i podjęły wyzwanie konkursowe. Przybyły zespoły z Grabowca, Gdeszyna, Bereścia, Czartorii, Rogowa, Ornatowic, Drogojówki, Majdanu Wielkiego i Zawalowa²⁸.

4 marca 1934 roku w Grabowcu zorganizowano kurs instruktazowy dla zarządów Akcji Katolickiej parafii: Grabowiec, Gdeszyn, Zawalów²⁹.

Prezesem Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Gdeszynie była Janina Szajuk (-1934-; odznaczona Związkowym Krzyżem Zasługi)³⁰.

Według stanu na 1 stycznia **1935** roku w Gdeszynie istniał oddział Katolickiego Stowarzyszenia Mężów (jeden z 56 działających na terenie diecezji lubelskiej)³¹.

5 stycznia 1935 roku w Hrubieszowie odbył się zjazd oddziałów KSM okręgu hrubieszowskiego. W zjeździe uczestniczyły oddziały m.in. z Gdeszyna, Grabowca, Duba. Wśród uczestników byli: ks. Józef Karauda (wikariusz z Grabowca), Edward Dolecki. Prezesem męskiej rady okręgu hrubieszowskiego KSM był druż Franciszek Szuper z Gdeszyna³².

W **1936** roku był misje święte³³.

W **1938** roku parafia Gdeszyn leżała w dekanacie hrubieszowskim diecezji lubelskiej i

²¹ Schematyzm 1925, s. 125; IWL 1925, s. 103.

²² AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 67.

²³ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 68.

²⁴ Spis DL 1929, s. 58.

²⁵ Borowski Marian, „Adresowa Książka Parafialna”, Kraków, 1932, s. 46.

²⁶ OgniwoAKDL 1933, Nr 4, s. 41.

²⁷ OgniwoAKDL 1934, Nr 1, s. 16.

²⁸ OgniwoAKDL 1934, Nr 2, s. 16.

²⁹ OgniwoAKDL 1934, Nr 4, s. 5.

³⁰ OgniwoAKDL 1934, Nr 4, s. 45.

³¹ OgniwoAKDL 1935, Nr 1, s. 14-15.

³² OgniwoAKDL 1935, Nr 2, s. 46.

³³ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 96.

liczyła 1381 parafian. Do parafii należał kościół w Horyszowie Ruskim³⁴.

W czasie II wojny światowej po wkroczeniu wojsk niemieckich do Gdeszyna prawosławni zabrali kościół na cerkiew. Następnie władze przekazały kościół prawosławnym a także i inne budynki postawione staraniem katolików zostały przekazane prawosławnym ze zwrotem kosztów budowy³⁵.

W **1946** roku do I Komunii Św. przystąpiło 93 dzieci³⁶.

30 kwietnia **1947** roku została przeprowadzona wizytacja dziekańska przez ks. Floriana Gąsiorowskiego – dziekana hrubieszowskiego. Podczas wizytacji stwierdzono, że ołtarze nie były konsekrowane, w parafii nie było biblioteki ani archiwum. W parafii działało 18 kółek żywego różańca, Apostolstwo Modlitwy (212 osób), Tercjarstwo (49 osób), kółko ministrantów (22 członków). Parafianie prenumerowali: „Niedziela” (25 egz.), „Głos Katolicki” (30), „Kółko Różańcowe” (15), „Posłaniec Serca Jezusowego” (15), „Rycerz Niepokalanej” (12), „Msza Święta” (10)³⁷.

31 sierpnia **1948** roku ks. proboszcz Franciszek B. Stysło prosi kurię o przyłączenie Bereścia do parafii Gdeszyn. Ks. dziekan hrubieszowski Florian Gąsiorowski popiera prośbę o wyłączenie Bereścia z parafii Grabowiec i przyłączenie do parafii Gdeszyn dla dobra przyszlých mieszkańców Bereścia (wówczas Bereść nie był zamieszkały) i dla dobra parafii Gdeszyn. Ks. proboszcz parafii Grabowiec Edward Dolecki wydał opinię, że obecnie niezamieszkała wieś Bereść może być przyłączona do parafii Gdeszyna natomiast kolonia Bereść od strony Grabowca powinna pozostać przy parafii Grabowiec. 6 listopada 1948 roku biskup wydaje dekret o zmianie granic parafii Grabowiec na rzecz parafii Gdeszyn w dekanacie hrubieszowskim wieś Bereść zostaje odłączona od parafii Grabowiec i przyłączona do parafii Gdeszyn. Dekret został odczytany z ambon dwóch kościołów³⁸.

14 października 1948 roku została przeprowadzona wizytacja dziekańska przez dziekana hrubieszowskiego ks. Floriana Gąsiorowskiego. W 1948 roku na terenie parafii były trzy szkoły; w jednej uczył ks. administrator Franciszek B. Sokół, w drugiej nauczyciel z misją kanoniczną a w trzeciej ks. rektor Edward Rowalski. Na budowę pomnika na grobie ks. Zygmunta Pisarskiego zebrano 70000 zł³⁹.

Wizytacja pasterska parafii odbyła się 31 maja **1962** roku⁴⁰.

W **1966** roku do parafii Gdeszyn należały następujące miejscowości Dobromierzyce (wieś i dwie kolonie), Gdeszyn (wieś i trzy kolonie), Horyszów Ruski (wieś i dwie kolonie), Ostrówek (wieś), Peresołowice (wieś i kolonia), Zaborce (wieś)⁴¹.

W **1970** roku parafia Gdeszyn należała do dekanatu hrubieszowskiego, diecezji lubelskiej metropolii warszawskiej⁴².

W **1980** roku parafia Gdeszyn leżała w dekanacie Uchanie, diecezji lubelskiej, metropolii warszawskiej. Do dekanatu Uchanie należały także parafie: Bušno, Dubienka, Grabowiec, Horyszów Ruski, Miączyn, Świdniki, Teratyn, Tuczępy, Uchanie i Zawalów⁴³.

W **1985** roku parafia Gdeszyn leżała w dekanacie Uchanie, diecezji lubelskiej archidiecezji lubaczowskiej. Do dekanatu Uchanie należały także parafie: Bušno, Dubienka,

³⁴ Spis DL 1938, s. 54-55.

³⁵ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 95.

³⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 96.

³⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 96.

³⁸ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 104-105, 108.

³⁹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 111-112.

⁴⁰ Spis DL 1966, s. 115.

⁴¹ Spis DL 1966, s. 115.

⁴² Müllerowa Lidia, Sieć parafialna Kościoła katolickiego w Polsce w 1970/72 r., Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin, 1975, s. 97.

⁴³ Müllerowa Lidia, Sieć parafialna Kościoła katolickiego w Polsce w 1980 roku, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin, 1982, s. 69.

Grabowiec, Horyszów Ruski (wspomniany jako samodzielny ośrodek duszpasterski), Miączyn, Świdniki, Teratyn, Tuczępy, Uchanie i Zawalów⁴⁴.

25 marca 1992 roku zostaje utworzona diecezja zamojsko-lubaczowska z siedzibą w Zamościu przez papieża Jana Pawła II bullą Totus Tuus Poloniae Populus – wprowadzającą nowy podział administracyjny Kościoła katolickiego w Polsce. Diecezja weszła w skład metropolii przemyskiej jako jedna z trzech diecezji obrządku łacińskiego. Gdeszyn wszedł w skład niniejszej diecezji wraz z dekanatem grabowieckim.

Według stanu na 1994 rok jak i 1999 rok do parafii należały następujące miejscowości Gdeszyn, Gdeszyn Kolonia, Ostrówek, Zaborce. W parafii był kościół filialny w Ostrówku⁴⁵.

3 lutego 2008 roku w uroczystościach upamiętnienia 65. rocznicy męczeńskiej śmierci błogosławionego księdza Zygmunta Pisarskiego wziął udział biskup Wacław Depo, który przewodniczył mszy świętej w intencji księdza⁴⁶.

W 2010 roku do parafii należą miejscowości gminy Miączyn: Gdeszyn, Gdeszyn Kolonia oraz miejscowości gminy Trzeszczany: Ostrówek, Zaborce. Parafia wchodzi w skład dekanatu grabowieckiego.

30 stycznia 2011 uczczono pamięć błogosławionego księdza Zygmunta Pisarskiego, w 68. rocznicę śmierci byłego proboszcza parafii. Podczas uroczystości została odprawiona msza święta pod przewodnictwem biskupa pomocniczego diecezji zamojsko-lubaczowskiej Mariusza Leszczyńskiego, odbyły się modlitwy przy grobie oraz przedstawiono część artystyczną⁴⁷.

24 września 2012 roku odbyła się uroczystość 90-lecia parafii w Gdeszynie. Uroczystość rozpoczęła się mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem biskupa diecezji zamojsko-lubaczowskiej Mariana Rojka. Koncelebrantami byli księża tej parafii: ks. Antoni Fuławka, ks. Franciszek Kasprzyk, ks. Tadeusz Maciejko, ks. Andrzej Wysokiński. Byli obecni także księża dekanatu grabowieckiego z ks. dziekanem Zygmuntem Żółkiewskim na czele. W mszy św. uczestniczyli parafialnie oraz goście m.in. reprezentanci Szwadronu Ułanów Ziemi Tomaszowskiej w barwach 1. Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza. Biskup poświęcił odnowiony obraz Matki Bożej Wniebowziętej⁴⁸.

24 kwietnia 2013 roku odbyła się uroczystość nadania sztandaru Publicznej Szkole Podstawowej im. bł. ks. Zygmunta Pisarskiego w Gdeszynie.

30 czerwca 2013 roku dotarła do Gdeszyna VI Pielgrzymka Honorowych Dawców Krwi Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, która wyruszyła z Biłgoraja.

5. Budowle parafii rzymskokatolickiej Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (wcześniej Matki Boskiej Różańcowej) w Gdeszynie na przestrzeni zdarzeń

5.1. Kościół parafialny w Gdeszynie

W 1923 roku kościół miał 12 łokci szerokości, 21 łokci długości i 9 łokci wysokości. W nawie głównej kościoła były dwa okna i w prezbiterium także dwa okna. Ganek kościoła miał szerokość 3 łokci a długość 4 łokci. Były także dwie zakrystie (w każdej po jednym oknie) i

⁴⁴ Müllerowa Lidia, Sieć parafialna Kościoła katolickiego w Polsce w 1985 roku, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin, 1989, s. 46-47.

⁴⁵ Schematyzm DZL 1995, s. 51.

⁴⁶ Niedziela, edycja zamojsko-lubaczowska, Nr 8, 2008, s. II.

⁴⁷ Diecezja Zamojsko-Lubaczowska <http://www.diecezja.zam-lub.pl> (v. 03.02.2011).

⁴⁸ Litwin Anna, „Dziękczynienie za 90 lat parafii Gdeszyn”, Niedziela, edycja zamojsko-lubaczowska, Nr 42 (734), 2012, s. I.

kruchta (z jednym oknem)⁴⁹.

W ołtarzu głównym był obraz Wniebowzięcia Matki Boskiej. W pierwszym bocznym ołtarzu był obraz Matki Boskiej Częstochowskiej a w drugim obraz Pana Jezusa Nazareńskiego. Ołtarze były drewniane malowane olejną farbą. Na chórze była fisharmonia⁵⁰.

22 marca **1927** roku ks. proboszcz Franciszek B. Sokół prosi kurie o zgodę na powiększenie kościoła w Gdeszynie o 10 m wzdłuż. Budynek ma być drewniany pokryty blachą ocynkowaną⁵¹.

W czasie budowy (od czerwca 1927 roku) msze św. są odprawiane, za zgodą kurii, w dniu powszednie w pokoju probostwa w Gdeszynie a w niedzielę i święta w kościele filialnym w Horyszowie Ruskim⁵².

Rozbudowa kościoła (22mx7m) skończyła się w połowie sierpnia 1927 roku i kościół został poświęcony, za zgodą kurii, przez ks. Franciszka B. Sokoła we wrześniu tego roku⁵³.

Nowy kościół

5.2. Kościół filialny w Ostrówku

5.3. Kościół filialny Przemienienia Pańskiego w Horyszowie Ruskim

Kościół murowany w stylu romańskim⁵⁴.

Kościół był rekonceyliowany w **1919** roku⁵⁵. Kościół był pod wezwaniem św. Michała Archanioła.

Co najmniej w latach **1922-1925** kościół był kościołem filialnym parafii Zawalów⁵⁶.

Co najmniej w latach **1926-1966** kościół należał do parafii Gdeszyn. W 1925 i 1931 roku na stanowisku rektora kościoła był vacat⁵⁷.

W **1931** roku ks. proboszcz Antoni Jaworski dokonał remontu kościoła filialnego w Horyszowie Ruskim (m.in. zlikwidowano pęknięcia sklepienia) oraz „zrobiono wygląd kościelny z cerkwi”⁵⁸.

Kościół był ponownie rekonceyliowany w **1941** roku (prawdopodobnie wówczas pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego)⁵⁹.

Odpust w święto Przemienienia Pańskiego (6 sierpnia)⁶⁰.

5.4. Plebania w Gdeszynie

W lutym **1922** roku plebania miała tylko jedną izdebkę bez podłogi⁶¹.

5.5. Pozostałe budynki, działki

⁴⁹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 31.

⁵⁰ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 31.

⁵¹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 69.

⁵² AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 73.

⁵³ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 77.

⁵⁴ Spis DL 1966, s. 115.

⁵⁵ Spis DL 1966, s. 115.

⁵⁶ Schematyzm 1925, s. 125; AAL LKB, Fundusze, budowlę, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 40.

⁵⁷ Schematyzm 1925, s. 125; Spis DL 1938, s. 54-55; Spis DL 1966, s. 115.

⁵⁸ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 80-81, 84-85.

⁵⁹ Spis DL 1966, s. 115.

⁶⁰ Spis DL 1966, s. 115.

⁶¹ AAL AKDL, Fundusze, budowlę, cmentarze kościoła w Świdnikach, sygn. 61/IVb/112, k. 10-12.

28 stycznia **1926** roku ks. proboszcz parafii Gdeszyn Franciszek B. Sokół prosi kurię o wyrażenie zgody na wydzierżawienie budynku mieszkalnego, tzw. organistówki w Horyszowie Ruskim na rzecz filii Mleczarni Spółdzielczej w Gdeszynie a także na wydzierżawienie plebanii w Horyszowie Ruskim na rzecz Szkoły Powszechnej w Horyszowie Ruskim (dla szkoły trzy pokoje, pozostałe pokoje i kuchnia byłaby wykorzystywane przez kościół). Książdz uzyskuje zgodę na wydzierżawienie budynków na okres jednego roku⁶².

25 października **1927** roku ks. Franciszek B. Sokół informuje biskupa, że odrestaurował kościół prawie zupełnie, plebanie pokrył papą (na coś innego nie było parafii stać), przebudował oborę i stodołę, wyremontował dach na stodole, rozebrał rozwalającą się oborę, rozpoczął budowę spółdzielczego domu parafialnego (będącego własnością spółdzielni) a także przedłużył z dozorem szkolnym na kolejny rok szkolny (1927/28) umowę na wydzierżawienie plebanii w Horyszowie Ruskim⁶³.

W czasie okupacji (II wojna światowa) ziemia kościelna była uprawiana przez Ukraińców⁶⁴.

W **1946** roku parafia Gdeszyn dysponowała 10 ha ziemi (9 ha ziemi ornej, 1 ha łąki) oraz ogrodem przy plebani o powierzchni 1 ½ ha. Przy kościele w Horyszowie Ruskim parafia dysponowała sześcioma ha ziemi ornej i 8 ha łąk⁶⁵.

6. Cmentarze

6.1. Cmentarz dawny greckokatolicki, prawosławny w Gdeszynie

⁶² AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 55.

⁶³ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 78.

⁶⁴ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 94.

⁶⁵ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 94.

Zdjęcie 1 – Rok 2010, 12 kwietnia. Cmentarz d. greckokatolicki, prawosławny w Gdeszynie.

6.2. Cmentarz grzebalny w Gdeszynie

Zdjęcie 2 – Rok 2010, 13 kwietnia. Cmentarz grzebalny w Gdeszynie. W głębi krzyż fundacyjny i grób ks. Zygmunta Pisarskiego.

Od momentu ustanowienia w Gdeszynie kościoła filialnego, a właściwie od poświęcenia cerkwi 22 czerwca 1919 roku, wystąpiła potrzeba urządzenia cmentarza. Wykorzystano w tym celu dawny cmentarz grekokatolicki, który został założony w XVII wieku.

1 października **1921** roku administrator parafii Gdeszyn ks. Antoni Białowas informuje kurię, że w związku z utworzeniem parafii nastąpiła potrzeba założenia nowego cmentarza. Cmentarz będzie się mieścił na gruncie przyznanym kościołowi z dawniejszych gruntów własności „popów szymatyckich”. Cmentarz odległy od kościoła o 1/3 km. Plac wybrano przy współpracy z dozorem kościelnym. Plac został na razie okopany oraz został przygotowany dębowy krzyż cmentarny. Ksiądz prosił „o uchwalenie mu władzy do skutecznego poświęcenia cmentarza w Gdeszynie”, którą uzyskał od wikariusza generalnego⁶⁶.

Na cmentarzu pochowani są księża: Zygmunt Pisarski, Bazyli Stysło, Tomasz Duda.

6.3. Cmentarz wojenny w Gdeszynie

⁶⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 20.

Zdjęcie 3 – Rok 2010, 12 kwietnia. Cmentarz wojenny w Gdeszynie.

Na cmentarzu z okresu I wojny światowej w Gdeszynie nie ma nagrobków.

6.4. Cmentarz grzebalny w Horyszowie Ruskim

Jest to cmentarz założony przez grekokatolików, wykorzystywany przez prawosławnych a współcześnie przez katolików.

W 1948 roku cmentarz został doprowadzony do należytego porządku⁶⁷.

6.1. Cmentarz dawny grekokatolicki, prawosławny w Zaborcach

Na cmentarzu znajduje się, co najmniej jeden, grób z okresu II wojny światowej.

⁶⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 111-112.

Zdjęcie 4 – Rok 2010, 12 kwietnia. Cmentarz d. greckokatolicki, prawosławny w Zaborchach.

7. Podstawowe informacje

7.1. Liczba parafian

Tabela 1 – Liczba parafian na przestrzeni dziejów

Rok	Liczba
1923	600 ⁶⁸
1925	1110 ⁶⁹
1928	1295 ⁷⁰
1931	1340 ⁷¹
1932	1300 ⁷²
1938	1381 ⁷³
1994	972 ⁷⁴

⁶⁸ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 31.

⁶⁹ Schematyzm 1925, s. 125.

⁷⁰ Spis DL 1929, s. 58.

⁷¹ Spis DL 1931, s. 59.

⁷² Borowski Marian, „Adresowa Książka Parafialna”, Kraków, 1932, s. 46.

⁷³ Spis DL 1938, s. 54.

⁷⁴ Schematyzm DZL 1995, s. 51.

7.2. Odpust parafialny

W 1966 roku obchodzono dwa odpusty: Wniebowzięcia NMP (15 sierpnia) i św. Andrzeja Boboli (16 maja)⁷⁵.

Odpust parafialny odbywa się 15 sierpnia⁷⁶.

8. Wykazy

8.1. Alfabetyczny wykaz proboszczów, administratorów

Tabela 2 – Alfabetyczny wykaz proboszczów, administratorów

Nazwisko i imię/imiona	Okres pracy w Gdeszynie
Białowąż Antoni	15.09.1921-listopad 1922
Czapiński Antoni Henryk	1960-1966 (1978)
Fuławka Antoni	1995-1998
Jaworski Antoni, 1900-1956	1930-1933
Kasprzyk Franciszek	1991-1995
Maciejko Tadeusz	1998-2002
Niedziółka Marian Józef	1959-1960
Ostasz Ryszard	20.06.2007-
Pisarski Zygmunt	1933-30.01.1943
Pukaluk Jarosław	2002-2003
Rząd Franciszek	08.07.1978-07.02.1991
Sokół Franciszek Bolesław	-28.01.1926-co najmniej do końca 1928 roku (1930)
Stysło Bazyli	20.03.1943-30.12.1958
Wysokiński Andrzej	2003-20.06.2007
Żółtowski Jan Nepomucen	-20.10.1923 do końca (?) 1924 roku (19250)

8.2. Chronologiczny wykaz proboszczów, administratorów

Tabela 3 – Chronologiczny wykaz proboszczów, administratorów

L.p.	Nazwisko i imię/imiona	Okres pracy w Gdeszynie
1	Białowąż Antoni	15.09.1921- listopad 1922-
2	Żółtowski Jan Nepomucen	-20.10.1923 do końca (?) 1924 (1925)
3	Sokół Franciszek Bolesław	1925-co najmniej do końca 1928 (1930)
4	Jaworski Antoni, 1900-1956	1930-1933

⁷⁵ Spis DL 1966, s. 114.

⁷⁶ Schematyzm DZL 1995, s. 51.

L.p.	Nazwisko i imię/imiona	Okres pracy w Gdeszynie
5	Pisarski Zygmunt	1933-30.01.1943
6	Stysło Bazyli	20.03.1943-30.12.1958
7	Niedziółka Marian Józef	1959-1960
8	Czapiński Antoni Henryk	1960-22.06.1978
9	Rząd Franciszek	08.07.1978-07.02.1991
10	Kasprzyk Franciszek	1991-1995
11	Fuławka Antoni	1995-1998
12	Maciejko Tadeusz	1998-2002
13	Pukaluk Jarosław	2002-2003
14	Wysokiński Andrzej	2003-20.06.2007
15	Ostasz Ryszard	20.06.2007-sierpień 2015
16	Rybiński Mariusz	sierpień 2015-

9. Proboszczowie, administratorzy

Co najmniej w okresie styczeń-marzec 1923 roku, styczeń 1925 roku był wakat na stanowisku administratora/proboszcza w Gdeszynie⁷⁷.

9.1. Białowąż Antoni, 1891-

Urodził się 7 grudnia 1891 roku. Wyświęcony w 1916 roku⁷⁸.

Wikariusz parafii Rokitnica (), Tuligłowy (). Administrator parafii Kobylany () a następnie wikariusz parafii Żmigród Nowy (). Administrator/proboszcz parafii Gdeszyn⁷⁹ (15.09.1921-listopad 1922-), św. Jana Chrzciciela, św. Stanisława BM i św. Katarzyny PM w Rzeplinie⁸⁰ (1922-1931, dekanat tyszowiecki), Surhów (1931-).

Wyjechał na misję do Brazylii⁸¹ (połowa kwietnia 1935-maj 1935). Duszpasterz przy kościele Matki Boskiej Częstochowskiej w Porto Alegre⁸².

9.2. Czapiński Antoni Henryk, 1926-1990

Administrator parafii Gdeszyn⁸³ (1960-22.06.1978).

Patrz: „Monografia rzymskokatolickiej parafii Świętej Trójcy w Komarowie”.

9.3. Fuławka Antoni, 1950-

Urodził w 1950 roku, wyświęcony 4 czerwca 1978 roku⁸⁴.

Rektor Samodzielnego Ośrodka Duszpasterskiego św. Anny w Wasylowie Wielkim⁸⁵

⁷⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 29-30; Schematyzm 1925, s. 125.

⁷⁸ Spis DL 1938, s. 108.

⁷⁹ AAL AKDL, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Świdnikach, sygn. 61/IVb/112, k. 16; AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 19, 29.

⁸⁰ Schematyzm 1925, s. 129; IWL 1925, s. 108; Spis DL 1929, s. 94.

⁸¹ Spis DL 1938, s. 108; Echo Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii, Kurytyba, 2010, Nr 8-9, s. 8; Szczerbiński Marek (red), Wasilewski Krzysztof (red), „Polski misjonarz na argentyńskiej ziemi”, Gorzów Wielkopolski, 2011, s. 185, 186.

⁸² Echo Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii, Kurytyba, 2010, Nr 8-9, s. 8

⁸³ Spis DL 1966, s. 114.

⁸⁴ Schematyzm DZL 1995, s. 104, 114.

(1987-1995-). Administrator/proboszcz parafii Gdeszyn (1995-1998).
Odnaczony godnością „Expositorium Canoniale”⁸⁶.

9.4. Jaworski Antoni, 1900-1956

Urodził się 25 maja 1900 roku we wsi Samokłęski (gmina Kamionka, pow. lubartowski), syn Szczepana (rolnika) i Anny. Wyświęcony w 1924 roku⁸⁷.

Proboszcz parafii Gdeszyn (1930-1933), św. Michała Archanioła w Perespie (1933-1938-)⁸⁸, Bychawa⁸⁹ ().

Zmarł, jako emeryt, 7 września 1956 roku⁹⁰.

9.5. Ostasz Ryszard, 1967-

Zdjęcie 5 – Rok 2011, 19 czerwca. Ks. proboszcz Ryszard Ostasz (autor zdjęcia Anna Litwin).

Urodził się w 1967 roku w parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Terebiniu⁹¹. W roku szkolnym 1994/1995 był na czwartym roku na Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej w Lublinie⁹². Świecenia kapłańskie otrzymał 6 czerwca 1998 roku, z rąk biskupa diecezji zamojsko-lubaczowskiej Jana Śrutwy.

Wikariusz parafii MB Szkaplerznej w Łabuniach (1998-2000), Dubienka (2000-20.06.2001), Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tomaszowie Lubelskim (20.06.2001-20.06.2007)⁹³.

Proboszcz parafii Gdeszyn (20.06.2007-sierpień 2015).

Diecezjalny duszpasterz osób głuchoniemych (1998-). Kapelan Związku Strzeleckiego „Strzelec” w Tomaszowie Lubelskim (10.05.2002-), Honorowych Dawców Krwi w Tomaszowie Lubelskim (2006-).

⁸⁵ Schematyzm DZL 1995, s. 80.

⁸⁶ Schematyzm DZL 1995, s. 96.

⁸⁷ APL APRKamionka, sygn. 35/1835/0/2.4/91, k. 35/104; Spis DL 1938, s. 92; Tablica nagrobna na cmentarzu w Bychawie.

⁸⁸ Spis DL 1931, s. 59; Spis DL 1938, s. 92.

⁸⁹ Tablica nagrobna na cmentarzu w Bychawie.

⁹⁰ Spis DL 1966, s. 221.

⁹¹ Diecezja Zamojsko-Lubaczowska <http://www.zamosc.opoka.org.pl> (v. dnia 25.02.2010); Schematyzm DZL 1999, s. 75.

⁹² Schematyzm DZL 1995, s. 27.

⁹³ Diecezja Zamojsko-Lubaczowska <http://www.zamosc.opoka.org.pl> (v. 25.02.2010); Schematyzm DZL 1999, s. 75.

9.6. Kasprzyk Franciszek, 1951-

Urodził się w 1951 roku, wyświęcony w 1978 roku⁹⁴.
Proboszcz parafii Gdeszyn⁹⁵ (1991-1995).

9.7. Maciejko Tadeusz, 1964-

Urodził się w 1964 roku, wyświęcony na kapłana 9 czerwca 1990 roku. Wikariusz parafii Narodzenia NMP w Oleszycach (1993-do co najmniej 01.12.1994)⁹⁶
Proboszcz parafii Gdeszyn⁹⁷ (1998-2002). Pracował kilka lat w Stanach Zjednoczonych. Rezydent w parafii Komarów od 26 czerwca 2010 roku.

9.8. Niedziółka Marian Józef, 1918-1988

Urodził się 7 września 1918 roku, wyświęcony w 1944 roku. Magister filozofii⁹⁸.
Proboszcz parafii św. Macieja Apostoła i św. Katarzyny PM w Ratoszynie⁹⁹ (dekanat bełżycki, 1960-1966-), w Gdeszynie (1958-1960).
Zmarł 5 lipca 1988 roku. Pochowany na rzymskokatolickim cmentarzu w Lublinie, przy ulicy Lipowej¹⁰⁰.

9.9. Pisarski Zygmunt – błogosławiony, 1902-1943

Zdjęcie 6 – Ks. Zygmunt Pisarski (zdjęcie z nagrobka).

Urodził się 24 kwietnia 1902 roku w Krasnymstawie¹⁰¹. Syn Stanisława (murarza) i Władysławy z Banskiewiczów (Banaszkiewiczów?). Został ochrzczony w kościele św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie. Miał dwójkę rodzeństwa¹⁰². W 1918 roku wyjechał do Włocławka. W 1921 roku ukończył Gimnazjum im. św. Piusa X we Włocławku¹⁰³.

⁹⁴ Schematyzm DZL 1995, s. 104, 114.

⁹⁵ Schematyzm DZL 1995, s. 51.

⁹⁶ Schematyzm DZL 1995, s. 50, 107, 117.

⁹⁷ Schematyzm DZL 1999, s. 61.

⁹⁸ Spis DL 1966, s. 86.

⁹⁹ Spis DL 1966, s. 86.

¹⁰⁰ Tablica nagrobna na rzymskokatolickim cmentarzu w Lublinie, przy ul. Lipowej.

¹⁰¹ Spis DL 1931, s. 88; Parafia św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie <http://www.franciszek-ksawery.org> (v. 25.02.2012).

¹⁰² Parafia św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie <http://www.franciszek-ksawery.org> (v. 25.02.2012).

¹⁰³ Parafia św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie <http://www.franciszek-ksawery.org> (v. 25.02.2012).

Ukończył Gimnazjum w Krasnymstawie (?)¹⁰⁴.

W 1921 roku wstąpił do Seminarium Duchownego w Lublinie. 27 czerwca 1926 roku został wyświęcony na kapłana, w katedrze lubelskiej, przez pomocniczego biskupa lubelskiego Adolfa Józefa Bożeńca Jełowickiego¹⁰⁵.

Wikariusz parafii Modliborzyce i Sól (koło Biłgoraja). Organizował nową parafię w Zamchu¹⁰⁶ (1928-1930).

Proboszcz parafii św. Jana Chrzciciela w Trzęsinach¹⁰⁷ (dekanat szczepczeski, 01.04.1930-1931), św. Michała Archanioła w Perespie¹⁰⁸ (dekanat tyszowiecki, 1931-1933), Gdeszyn (1933-30.01.1943).

Zginął – z rąk okupanta – 30 stycznia 1943 roku w Gdeszynie. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Gdeszynie.

Nagrobek 1 – Rok 2008, 19 października. Nagrobek ks. Zygmunta Pisarskiego na cmentarzu w Gdeszynie (foto Henryk Kulik).

9.10. Pukaluk Jarosław, 1963-

Urodził się w 1963 roku. Wyświęcony 10 grudnia 1988 roku¹⁰⁹.

Wikariusz parafii św. Bartłomieja w Goraju¹¹⁰ (1993-01.12.1994-), administrator/proboszcz parafii Gdeszyn (2002-2003).

9.11. Rybiński Mariusz

Biogram znajduje się w „Monografii rzymskokatolickiej parafii św. Anny w Tuczepach”.

9.12. Rząd Franciszek, 1932-2009, kanonik

Urodził się 11 lutego 1932 roku. Otrzymał święcenia kapłańskie, 19 kwietnia 1959 roku, z rąk biskupa Ryszarda Karpińskiego¹¹¹.

¹⁰⁴ Parafia św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie <http://www.franciszek-ksawery.org> (v. 25.02.2012).

¹⁰⁵ Spis DL 1931, s. 88.

¹⁰⁶ I Liceum Ogólnokształcące w Krasnymstawie <http://www.1lo.krasnystaw.pl/> (v. 25.02.2010).

¹⁰⁷ Spis DL 1931, s. 88.

¹⁰⁸ Parafia św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie <http://www.franciszek-ksawery.org> (v. 25.02.2012).

¹⁰⁹ Schematyzm DZL 1995, s. 107, 116.

¹¹⁰ Schematyzm DZL 1995, s. 47.

¹¹¹ Spis DL 1966, s. 184.

Wikariusz parafii *Klesztów* (1959-), św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Chłaniowie¹¹² (dekanat turobiński, 1964-1966-), *Częstoborowicach* (1974-08.07.1878).

Administrator/proboszcz parafii Gdeszyn (08.07.1978-07.02.1991). Proboszcz parafii Tarnogóra (1991-1996), Dęba (1996-07.06.2002). Z dniem 1 lipca 2002 roku przechodzi na emeryturę.

Kanonik Kapituły Kolegiaty Zamojskiej (mian. 09.10.1990)¹¹³.

Zmarł 4 lutego 2009 roku, pochowany w grobowcu księży na cmentarzu w Janowie Lubelskim¹¹⁴.

9.13. Sokół Franciszek Bolesław, 1886-1971

Zdjęcie 7 – Rok 2012, 6 października. Ks. kanonik Franciszek Bolesław Sokół (zdjęcie na nagrobku).

Urodził się 4 (3¹¹⁵) grudnia 1886 roku, wyświęcony w 1912 roku¹¹⁶. Przybył/pochodził z Ameryki Północnej. Rezydent kościoła św. Jerzego w Biłgoraju oraz prefekt w szkołach w Biłgoraju¹¹⁷ (-1.01.1925-). Proboszcz parafii Gdeszyn¹¹⁸ (1925-grudzień 1928-).

Od lata 1930 roku przebywał poza diecezją, w Brazylii¹¹⁹. Proboszcz parafii św. Stanisława Biskupa w Wielączy¹²⁰ (13.08.1942-01.08.1964). Na emeryturze przebywał, jako rezydent w parafii św. Jana Chrzciciela w Nałęczowie-Bochotnicy¹²¹ (1964-1966-).

Kanonik honorowy Kapituły Kolegiaty Zamojskiej (odzn. 1956)¹²². Kapelan Armii Hallera (w stopniu pułkownika)¹²³. Profesor Seminarium Duchownego w Lublinie¹²⁴.

Zmarł 18 lutego 1971 roku, został pochowany na cmentarzu w Wielączy¹²⁵.

9.14. Stysło Bazyli (Stysło Wasilij Wasiliewicz, Стисло Василий Васильевич), 1887-

¹¹² Spis DL 1966, s. 184.

¹¹³ Tablica informacyjna na cmentarzu w Janowie Lubelskim.

¹¹⁴ Tablica informacyjna na cmentarzu w Janowie Lubelskim.

¹¹⁵ Spis DL 1929, s. 58.

¹¹⁶ Spis DL 1929, s. 58; Spis DL 1938, s. 109; Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Wielączy.

¹¹⁷ Schematyzm 1925, s. 122, 124.

¹¹⁸ Spis DL 1929, s. 58; AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 55, 78.

¹¹⁹ Spis DL 1938, s. 109.

¹²⁰ Strona internetowa parafii Wielączy (wersja z dnia 24.04.2011); Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Wielączy.

¹²¹ Spis DL 1966, s. 112.

¹²² Spis DL 1966, s. 30.

¹²³ Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Wielączy.

¹²⁴ Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Wielączy.

¹²⁵ Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Wielączy.

1958

Zdjęcie 8 – ks. Bazyli Stysło (zdjęcie z nagrobka).

Urodził się 20 stycznia 1887 roku w **Jakszczańcach** (pow. przemyski), syn Bazylego i Pelagii z Maselków. Maturę uzyskał w polskim gimnazjum w Przemyślu. W 1908 roku wstąpił do Generalnego Seminarium Duchownego we Lwowie (unickiego). Ukończył Wydział Teologiczny na Uniwersytecie Lwowskim. 7 listopada 1913 roku otrzymał święcenia kapłańskie w obrządku unickim. Jako ksiądz unicki był żonaty i miał dwóch synów. Żona zmarła podczas porodu drugiego syna. Synowie będąc członkami Armii Krajowej zginęli w walce z wojskami hitlerowskimi¹²⁶.

Według innego źródła urodził się 12 stycznia 1887 roku i został wyświęcony 10 października 1913 roku¹²⁷ (1912¹²⁸)

Wikariusz parafii Żółtańce (1913-1915). W maju 1915 został zatrzymany i wywieziony do Orenburga (blisko gór Ural), gdzie przebywał pod nadzorem policji do października 1917 roku. W drodze powrotnej do kraju zatrzymał się na terenie diecezji łucko-żytomierskiej. W 1919 roku na propozycję biskupa tej diecezji Ignacego Dub-Dubowskiego podjął pracę na stanowisku administratora parafii Emilczyn (dekanat Nowograd Wołyński)¹²⁹. Pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Polski był dwukrotnie aresztowany. Pierwszy raz 29 grudnia 1923 roku. W czerwcu 1924 roku zostaje ponownie aresztowany i uwięziony w Korosteniu (do grudnia 1925), następnie na Łubiance w Moskwie. Zostaje skazany na karę śmierci, z zamianą wyroku na 10 lat łagru na Wyspach Sołowieckich (Morze Białe), z końcem wyroku przypadającym na 6 grudnia 1936 roku, oraz na 5 lat zesłania na Syberię po ukończeniu pierwszego wyroku. Na tzw. Sołówki przybył 26 lutego 1928 roku. W pierwszej połowie 1930 roku został przeniesiony na wyspę Anzer (oddalonej ok. 30 km od głównej wyspy – Wyspy Sołowieckiej¹³⁰), gdzie w grupie ponad 30 księży katolickich wykonywał ciężkie roboty. Po wykryciu rzekomego antysowieckiego ugrupowania wśród więzionych tam 32 księży katolickich wystąpiono z wnioskiem o przedłużenie kary do 10 lat. Jednak dzięki staraniom rodziny zostaje wciągnięty na listę wymiany więźniów i 15 września 1932 roku w grupie 18 księży przybył do Polski.

¹²⁶ Dzwonkowski Roman (ksiądz), „Martyrologium. Losy duchowieństwa katolickiego w ZSSR 1917-1939” (wersja elektroniczna na stronie KUL).

¹²⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 96.

¹²⁸ Spis DŁuck 1937, s. 89.

¹²⁹ Dzwonkowski Roman (ksiądz), „Martyrologium. Losy duchowieństwa katolickiego w ZSSR 1917-1939” (wersja elektroniczna na stronie KUL).

¹³⁰ Na wyspie znajduje się monastyr zapisany na listę zabytków UNESCO.

Na propozycję biskupa rzymskokatolickiej diecezji łuckiej Adolfa Piotra Szelążka pozostał w niej i inkardynował się do niej (inkardynacja-przynależność). Został rzymskokatolickim księdzem. Proboszcz parafii Stężarzyce¹³¹ (1933-1939, dekanat włodzimierski diecezji łuckiej; Wołyń).

Po wybuchu wojny 1939 roku przeniósł się do diecezji lubelskiej. Wikariusz parafii Horodło (1941), administrator parafii Zubowice z obowiązkiem katechizacji na terenie parafii Tyszowce (1942-do wysiedlenia, tj. 17.12.1942) oraz administrator i następnie proboszcz parafii Gdeszyn (20.03.1943-30.12.1958)¹³². Na przełomie 1943/1944 wyjechał m.in. z kościelnym Tadeuszem Rypińskim w okolice Annopola. Przed nominacją do parafii Gdeszyn rezydował we wsi Kolonia Czartowczyk, koło Wozuczyna (około dwóch tygodni).

Prowadził rekolekcje wielkopostne m.in. w parafii Tuczępy (1949, 1951)¹³³.

Jesienią 1958 roku ciężko zachorował. Zmarł 30 grudnia 1958 roku w szpitalu w Lublinie. Ciało zostało przewiezione do Horyszowa Ruskiego skąd przeniesiono na plebanię do Gdeszyna. Pogrzeb odbył się 2 stycznia 1959 roku w Gdeszynie. W pogrzebie uczestniczyło bardzo dużo księży z lubelskim biskupem pomocniczym Henrykiem Strąkowskim na czele. W pogrzebie uczestniczyli wszyscy księża (trzech) z Grabowca¹³⁴.

Należy znaleźć ewentualne powiązanie ks. Bazylego z Klaudiuszem Stysło pseudonim Biały (1917-1944) żołnierzem 27. Wołyńskiej Dywizji AK.

Nagrobek 2 – Rok 2014, 13 kwietnia. Nagrobek ks. Bazylego Stysło na cmentarzu w Gdeszynie (foto Henryk Kulik).

9.15. Wysokiński Andrzej, 1964-

Urodził się w 1964 roku w Lublinie, wyświęcony 18 maja 1991 roku (święcenia przyjął z rąk biskupa Bolesława Pylaka)¹³⁵.

Wikariusz parafii Radzięcín, Najświętszego Serca Jezusa w Tomaszowie¹³⁶ (1993-1998). Administrator/proboszcz parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Machnowie Nowym (1998-06.06.2003), Gdeszyn (06.06.2003-20.06.2007). Proboszcz parafii Krzyża

¹³¹ Dzwonkowski Roman (ksiądz), „Martyrologium. Losy duchowieństwa katolickiego w ZSSR 1917-1939” (wersja elektroniczna na stronie KUL), indeks nazwisk; Spis DŁuck 1933, s. 87; Spis DŁuck 1934, s. 84; Spis DŁuck 1936, s. 90; Spis DŁuck 1937, s. 90; Spis DŁuck 1938, s. 90.

¹³² Dzwonkowski Roman (ksiądz), „Martyrologium. Losy duchowieństwa katolickiego w ZSSR 1917-1939” (wersja elektroniczna na stronie KUL), indeks nazwisk; AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 96; Spis DL 1966, s. 214.

¹³³ KPT T1, s. 22, 29.

¹³⁴ KP T1 s. 138; Tablica informacyjna na nagrobku; Spis DL 1966, s. 214.

¹³⁵ Schematyzm DZL 1995, s. 107, 117.

¹³⁶ Schematyzm DZL 1995, s. 83.

Świętego w Żurawcach¹³⁷ (20.06.2007-2010).

9.16. Żółtowski Jan Nepomucen, 1861-1939

Urodził się 15 stycznia 1861 roku w Płocku, syn Antoniego (1823-1896) i Marianny z Karpińskich¹³⁸. Uczęszczał do Seminarium w Petersburgu (1823-1886)¹³⁹. Wyświęcony w 1886 roku¹⁴⁰.

Pracował w diecezji płockiej (do przeszkolenia schematyzm tej diecezji) i lubelskiej. Wikariusz parafii Brok, Gąsewo, Długosiodło (1887-1893). Następnie był trzy lata na misji w USA.

W 1908 roku rozpoczął pracę w diecezji lubelskiej¹⁴¹. Wikariusz parafii Rudno (), administrator parafii św. Marii Magdaleny w Sernikach¹⁴² (-1914-; dekanat lubartowski).

Rezydent zamieszkały w Lublinie (-1917-)¹⁴³.

Administrator parafii Dub¹⁴⁴ (-ok. luty 1919), Matczyn¹⁴⁵ (ok. luty 1919-). Proboszcz parafii Horyszów Polski (1921-1922), Gdeszyn¹⁴⁶ (-20.10.1923 do końca (?) 1924).

Na emeryturze od 1925 roku. Rezydent w Horyszowie Ruskim (01.01.1925-), Kozłówce (-1928-), Lubartowie (-1937-)¹⁴⁷.

Brat: Stefan Feliks (ksiądz, pracował m.in. w Uchaniach)¹⁴⁸.

Zmarł 30 lipca 1939 roku w Lubartowie¹⁴⁹.

10. Wikariusze, rezydenci, rektorzy

10.1. Bolesta Jan¹⁵⁰, 1937-2006

Urodził się dnia 1 stycznia 1937 r. w Biskupicach. Święcenia kapłańskie przyjął dnia 9 kwietnia 1961 roku w Lublinie.

Wikariusz parafii: Gdeszyn (1961), Tereszpól (1961-1963), Chłaniów (1963-1964), Klesztów (1964-1965), Czerniejów (1965-1966), Trójcy Przenajświętszej i Narodzenia NMP - Kielczewice (1966-1968), Boby (1968-1969), Chodel (1969-1971), Łaszczów (1971-1973), Janów Lubelski (1973-1977), Kijany (1977-1982). Poboszcz parafii Józefów nad Wisłą (1982-1987). Wikariusz parafii pod wezwaniem św. Michała w Lublinie (1987-2001). Od roku 2001 na emeryturze.

¹³⁷ Predko Stanisław, „Uroczystości jubileuszowe w Żurawcach”, Niedziela, edycja zamojsko-lubaczowska, Nr 42 (734), 2012, s. VI.

¹³⁸ Żółtowski Andrzej Mieczysław, „Duchowni w rodzinie Żółtowskich” w „Związek Rodu Żółtowskich”, kwartalnik, Nr 16, ed. elektroniczna, Skierniewice, kwiecień-grudzień 1997; Spis DL 1915, s. 46; Schematyzm 1925, s. 125.

¹³⁹ Żółtowski Andrzej Mieczysław, „Duchowni w rodzinie Żółtowskich” w „Związek Rodu Żółtowskich”, kwartalnik, Nr 16, ed. elektroniczna, Skierniewice, kwiecień-grudzień 1997.

¹⁴⁰ Schematyzm 1925, s. 125.

¹⁴¹ Żółtowski Andrzej Mieczysław, „Duchowni w rodzinie Żółtowskich” w „Związek Rodu Żółtowskich”, kwartalnik, Nr 16, ed. elektroniczna, Skierniewice, kwiecień-grudzień 1997.

¹⁴² Spis DL 1915, s. 46.

¹⁴³ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 10.

¹⁴⁴ ZLub 1919, Nr 75, s. 2.

¹⁴⁵ ZLub 1919, Nr 75, s. 2.

¹⁴⁶ IWL 1925, s. 103; AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 31.

¹⁴⁷ Schematyzm 1925, s. 125; Spis DL 1929, s. 102; Spis DL 1938, s. 107.

¹⁴⁸ Żółtowski Andrzej Mieczysław, „Duchowni w rodzinie Żółtowskich” w „Związek Rodu Żółtowskich”, kwartalnik, Nr 16, ed. Elektroniczna, Skierniewice, kwiecień-grudzień 1997.

¹⁴⁹ Żółtowski Andrzej Mieczysław, „Duchowni w rodzinie Żółtowskich” w „Związek Rodu Żółtowskich”, kwartalnik, Nr 16, ed. elektroniczna, Skierniewice, kwiecień-grudzień 1997.

¹⁵⁰ Archidiecezja Lubelska <http://www.kuria.lublin.pl> (v. 18.09.2010), Spis DL 1966, s. 94.

Zmarł 7 października 2006 roku w Lublinie. Pogrzeb odbył się 10 października 2006 roku w kościele pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Lublinie. Pochowany w grobie rodzinnym na Majdanku.

10.2. Duda Tomasz Jan, 1935-2005

Patrz hasło „Duda Tomasz Jan” w rozdziale powołania z terenu parafii Gdeszyn.

10.3. Gąsiorowski Kazimierz, 1883-1966, rektor

Urodził się 4 marca 1888 roku, wyświęcony w 1912 roku¹⁵¹. Wikariusz parafii św. Agnieszki w Lublinie¹⁵² (na Kalinowszczyźnie, 1912-). Proboszcz parafii Tuczępy¹⁵³ (październik 1920-kwiecień 1937). Rektor kościoła św. Michała Archanioła w Horyszowie Ruskim – kościoła filialnego parafii Gdeszyn (1937-1938-)¹⁵⁴. Rektor kościoła w Honiatyczach (). Proboszcz parafii Matki Boskiej Anielskiej w Staroście (1953-1956). Rektor kościoła w Honiatyczach (1956-).

Przeszedł na emeryturę. Zmarł 29 sierpnia 1966 roku¹⁵⁵. Pochowany na cmentarzu przykościelnym w Honiatyczach.

10.4. Rowalski Edward, 1914-rektor

Urodził się 14 marca 1914 roku, wyświęcony w 1934 roku¹⁵⁶. Rektor kościoła filialnego parafii Gdeszyn w Horyszowie Ruskim (1948-)¹⁵⁷.

10.5. Wolski Edward, 1918-, rektor

Urodził się 24 grudnia 1918 roku, wyświęcony w 1953 roku¹⁵⁸.

Wikariusz parafii Gdeszyn (1963-1966-) stale zamieszkującym przy kościele w Horyszowie Ruskim. Na prośbę księdza proboszcza parafii Grabowiec objął nauczanie religii dzieci w Czartorii¹⁵⁹.

11. Powołania z terenu parafii Gdeszyn

11.1. Duda Tomasz Jan, 1935-2005

¹⁵¹ Schematyzm 1925, s. 125; Spis DL 1931, s. 29; IWL 1925, s. 103.

¹⁵² KAL 1913, s. 74.

¹⁵³ KPT T1, s. 2, 5.

¹⁵⁴ Spis DL 1938, s. 54-55.

¹⁵⁵ Spis DL 1966, s. 217.

¹⁵⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 111-112.

¹⁵⁷ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 111-112.

¹⁵⁸ Spis DL 1966, s. 114-115.

¹⁵⁹ Spis DL 1966, s. 114-115; KP T1, s. 180, 182.

Zdjęcie 9 – Rok 2010, 13 kwietnia. Ks. Tomasz Duda (zdjęcie z nagrobka, foto Henryk Kulik).

Urodził się 23 lipca 1935 roku w Dobromierzycach (parafia Gdeszyn), syn Józefa (1905-1972) i Aniel (1916-1997) małżonków Duda. Święcenia kapłańskie przyjął w dniu 9 kwietnia 1961 roku w Lublinie¹⁶⁰. Magister teologii.

Wikariusz parafii Sól, Końskowola, Siedliszcze, Krzczonów (1963-1965), Moniatycze (-1966-)¹⁶¹. Rektor kościoła w Horyszowie Ruskim (ok. 01.04.1968-03.07.1968; wikariusz parafii Gdeszyn). Wikariusz parafii Kazimierzówka, Potok Wielki, Niemce, Wojciechów i Turobin. Proboszcz parafii Zamch¹⁶².

Przeszedł na emeryturę. Zmarł 4 sierpnia 2005 roku w Lublinie¹⁶³.

Pogrzeb odbył się 6 sierpnia 2005 roku. Ksiądz został pochowany w rodzinnym grobowcu na cmentarzu parafialnym w Gdeszynie¹⁶⁴.

¹⁶⁰ Spis DL 1966, s. 118; Archidiecezja Lubelska <http://www.kuria.lublin.pl> (v. 15.04.2010).

¹⁶¹ Spis DL 1966, s. 118; Archidiecezja Lubelska <http://www.kuria.lublin.pl> (v. 15.04.2010).

¹⁶² Spis DL 1966, s. 118; Archidiecezja Lubelska <http://www.kuria.lublin.pl> (v. 15.04.2010).

¹⁶³ Archidiecezja Lubelska <http://www.kuria.lublin.pl> (v. 15.04.2010); Tablica informacyjna na nagrobku.

¹⁶⁴ Archidiecezja Lubelska <http://www.kuria.lublin.pl> (v. 15.04.2010); Tablica informacyjna na nagrobku.

Nagrobek 3 – Rok 2010, 13 kwietnia. Nagrobek ks. Tomasza Dudy na cmentarzu w Gdeszynie (foto Henryk Kulik).

11.2. Soroka Jan, 1905-

Urodził się 18 października (listopada) 1905 roku w Gdeszynie¹⁶⁵. Wyświęcony w 1930 roku¹⁶⁶.

Administrator parafii św. Mikołaja Biskupa w Rudnie (dekanat lubartowski, 1953-1966-)¹⁶⁷.

Kanonik honorowy Kapituły Katedralnej Lubelskiej (odzn. 1966). Proboszcz konsultor prosynodalny (-1966-)¹⁶⁸.

11.3. Stormke Antoni Teofil

Urodził się w Gdeszynie.

11.4. Miszczuk Aleksander, 1905-1982, prałat

Urodził się 14 lutego 1905 roku w Gdeszynie. Uczęszczał do 8-klasowego Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Hrubieszowie. Prawdopodobnie będąc uczniem tego gimnazjum (w 1925 roku) podpisał deklarację przyjaźni z USA¹⁶⁹. Wyświęcony 22 czerwca 1930 roku. Wikariusz parafii św. Franciszka Ksawerego w Krasnymstawie (1933-marzec 1940)¹⁷⁰. Etatowy prefekt Państwowego Gimnazjum im. Władysława Jagiełły w Krasnymstawie (01.09.1930-)¹⁷¹.

Kapelan WP (kapitan rez.). Członek Nałęczowskiego Klubu Oficerów Rezerwy LOK

¹⁶⁵ Spis DL 1966, s. 146; Informacja umieszczona na przydrożnej kapliczce w Gdeszynie.

¹⁶⁶ Spis DL 1966, s. 146.

¹⁶⁷ Spis DL 1966, s. 146.

¹⁶⁸ Spis DL 1966, s. 28, 32.

¹⁶⁹ Polska Deklaracja o Podziwieniu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych (1876-1926); Szkolnictwo Polskie w Holdzie Narodowi Amerykańskiemu na Pamiątkę 150 lecia Niepodległości Stanów Zjednoczonych (Tom: 1-13), 1926, tom 11, s. 297, 298.

¹⁷⁰ Informacja umieszczona na przydrożnej kapliczce w Gdeszynie; Spis DL 1938, s. 64.

¹⁷¹ DUKOSL 1930, Nr 11, poz. 125, s. 253.

(1968-) a następnie honorowy członek tego klubu (12.10.1975-)¹⁷².

W czasie wojny aresztowany przez Niemców i osadzony na Zamku Lubelskim (27.03.1940-18.06.1940). Więzień obozów koncentracyjnych Sachsenhausen (20.06.1940-14.12.1940), Dachau (14.12.1940-29.04.1945)¹⁷³. Administrator parafii Krasnystaw¹⁷⁴ (1945-1947), św. Jana Chrzciciela w Nałęczowie-Bochothnicy¹⁷⁵ (1947-1966-). Proboszcz konsultor prosynodalny (-1966-)¹⁷⁶. Wicedziekan dekanatu garbowskiego (-1966-)¹⁷⁷.

Tajny szambelan papieża, kanonik honorowy Kapituły Kolegiaty Zamojskiej (odzn. 1955).

Odnznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotym Krzyżem Zasługi¹⁷⁸.

Zmarł 2 marca 1982 roku. Pochowany na cmentarzu w Nałęczowie.

12. Dozór kościelny, rada parafialna

12.1. Dozór kościelny

Tabela 4 – Chronologiczny wykaz członków dozoru kościelnego w Gdeszynie

Nazwisko i imię/imiona	Okresy sprawowania funkcji, inne informacje
Jendruszczak ¹⁷⁹ Franciszek	-1923-; członek
Mendel ¹⁸⁰ A.	-1923-; członek
Stopyra ¹⁸¹ Maciej	-1925-; przewodniczący

12.2. Rada kościelna

8 stycznia 1929 roku biskup Marian Leon Fulman mianuje członków Rady Kościelnej w Gdeszynie na okres trzech lat. Listę kandydatów na członków wybrało zebranie ogólne katolików, które odbyło się 18 grudnia 1928 roku w obecności ks. Kazimierza Czechońskiego – proboszcza parafii Werbkowice i ks. Franciszka B. Sokoła – proboszcza parafii Gdeszyn¹⁸².

Tabela 5 – Chronologiczny wykaz członków Rady Kościelnej w Gdeszynie

Nazwisko i imię/imiona	Okresy sprawowania funkcji (co najmniej), inne informacje
Gliniak (?) Władysław	
Horodyński Władysław	
Iwańczuk Szymon	

¹⁷² Deklaracja wstąpienia do LOK.

¹⁷³ Informacja umieszczona na przydrożnej kapliczce w Gdeszynie; Spis DL 1938, s. 64; „Ksiądz Miszczuk – kapłan niezłomny”, Echo Krasnegostawu, 2011, Nr 19/377, s. 6; Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Nałęczowie.

¹⁷⁴ „Ksiądz Miszczuk – kapłan niezłomny”, Echo Krasnegostawu, 2011, Nr 19/377, s. 6.

¹⁷⁵ Spis DL 1966, s. 112.

¹⁷⁶ Spis DL 1966, s. 30, 32.

¹⁷⁷ Spis DL 1966, s. 64.

¹⁷⁸ Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Nałęczowie.

¹⁷⁹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/TVb/21a, k. 30.

¹⁸⁰ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/TVb/21a, k. 30.

¹⁸¹ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/TVb/21a, k. 54.

¹⁸² AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/TVb/21a, k. 87, 88.

Nazwisko i imię/imiona	Okresy sprawowania funkcji (co najmniej), inne informacje
Jendruszczak Paweł	
Michalski Andrzej	
Michaluk Kazimierz	
Stopyra Andrzej	
Stopyra Maciej	
Szłajbra Kazimierz	
Szumilo Paweł	

12.3. Rada parafialna

22 maja 1948 roku biskup Stefan Wyszyński mianował członków Rady Parafialnej Parafii Gdeszyn¹⁸³.

Tabela 6 – Chronologiczny wykaz członków Rady Kościelnej w Gdeszynie

Nazwisko i imię/imiona	Okresy sprawowania funkcji (co najmniej), inne informacje
Baj Wincenty	
Gortych Michał	
Strzałkowski Kazimierz	
Wiśniewski Jan	

13. Organiści, kościelni

W 1931 i 1938 roku był vacat na stanowisku organisty¹⁸⁴.

13.1. Alfabetyczny wykaz organistów, kościelnych

Tabela 7 – Alfabetyczny wykaz organistów

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy w Gdeszynie
Marian Libensztejn	
Roman Sieniatyński	-1949-

Tabela 8 – Alfabetyczny wykaz kościelnych

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy w Gdeszynie
Tadeusz Rypiński	-1943-1944-
Kazimierz Sulikowski	-1949-
Tadeusz Chęć	

¹⁸³ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 99.

¹⁸⁴ Spis DL 1938, s. 144; Spis DL 1931, s. 134.

13.2. Libensztejn Marian, 1938-2003, organista

Urodził się 24 lipca 1938 roku. Organista parafii Gdeszyn. Organista parafii Horyszów Polski¹⁸⁵ (-1973-; -1984-; emeryt; dojeżdżał z Gdeszyna).

Zmarł 27 czerwca 2003 roku. Pochowany na cmentarzu w Gdeszynie¹⁸⁶.

Nagrobek 4 – Rok 2010, 13 kwietnia. Nagrobek organisty Mariana Libensztejna na cmentarzu w Gdeszynie (foto Henryk Kulik).

Zdjęcie 10 – Rok 2010, 13 kwietnia. Na nagrobku organisty Mariana Libensztejna na cmentarzu w Gdeszynie (foto Henryk Kulik).

13.3. Rypiński Tadeusz, kościelny

¹⁸⁵ ADZ, Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Horyszowie Polskim, teka 1.

¹⁸⁶ Tablica informacyjna na nagrobku.

Urodził się w 1828 roku w Werbkowicach. Kościelny w Gdeszynie (-1943-1944-).

14. Bibliografia (w załączeniu)